

De 'Chazon Ish'

Een voorbeeld van Joodse geleerdheid,
morele en ethische integriteit in onze tijd.

Rabbi Abraham Yeshayahu Karelitz

(1879-1954) / 5639-5714



רבי אברהם ישעיהו קרליץ – ה"חזון איש"

תרל"ט–תשי"ד / 1879–1954

De stad Bne Brak in centraal Israëel, naast Tel Aviv, staat bekend om zijn traditionele, religieuze Joodse bevolking. Eens was het een rustig stadje, een stad vol Joodse geleerdheid en Yeshivot (Torah Hogescholen), een stad waar op Sjabbat in de hele stad geen autoverkeer te zien is en waar aandacht gelegd wordt op 'Ma'asim Tovim', rechtvaardigheid en vroomheid. Vanaf de stichting van de stad in 1923 was het al zo en zo is het ook vandaag.

In de eerste helft van de 20^{ste} eeuw ontstond er een ware pelgrimstocht naar het meest orthodoxe kwartier van Bne Brak, 'Zichron Meir', bestaande uit mannen, vrouwen en zelfs kinderen uit alle stromingen uit de samenleving en uit alle delen van de wereld. Eén bewoner van een klein huisje op de rand van dit vrome kwartier was de magnetische attractie.

Honderden mensen, ouderen en jongeren, religieuze en niet-religieuze, Rabbijnen en geleerden, rechters en arbeiders, pelgrimeerden jaarlijks langs het smalle pad die hen van de landweg naar dit kleine huisje leidden.

Sommigen kwamen te paard of op een ezel, anderen kwamen in rijke limousines, nog anderen in eenvoudige voertuigen, maar de meesten kwamen te voet.

Allemaal kwamen ze echter met dezelfde intentie: de vraag naar een mentor en een spirituele begeleider in het leven, op zoek naar een antwoord voor een 'Halachisch'- of een levensprobleem dat hen bezorgde of verontrustte. Zelfs de allereerste premier van Israël, David ben Gurion (1886-1973), was een van de consultants. Ook hij zocht de raad van de mysterieuze en beroemde geleerde van het kleine huisje, dit in kwesties van staat en religie in het moderne Israël, om zo belangrijke beslissingen te kunnen nemen.



David ben Gurion(rechts), eerste premier en stichter van de staat Israël, bij een bezoek aan de 'Chazon Ish' om zijn advies te vragen over de vrijstelling van Yeshiva-studenten en religieuze jonge vrouwen van militaire dienst.

Wie was deze buitengewone persoonlijkheid in Bne Brak die zo een belangstelling wekte en zo een epicentrum voor pastoraal advies creëerde?

Het is een historisch en gedocumenteerd feit in de vele biografische boeken over de 'Chazon Ish', dat de meesten die in het huis van deze geleerde binnenkwamen, bang of bezorgd, het huis zelfbewust en fier verlieten met een gezichtsuitdrukking van hoop en vertrouwen. Wie was deze Torah figuur die, met zijn doordrongen blik en zijn ingrijpende woorden, verdriet en angst van de raadzoekers meestal kon verdrijven en omkeren in harmonie en tevredenheid?

Zijn pseudoniem is een begrip en heel weinig hebben zijn pennaam nog niet gehoord: 'de man met de visie' - 'Chazon Ish'.

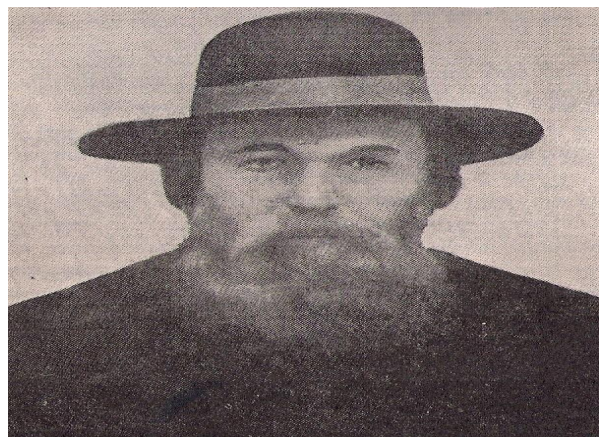
Zijn leven en hoe hij tot deze universele prominentie en verering binnen het religieuze Jodendom kwam, is het onderwerp van dit thema en willen wij in het licht stellen.

Rabbi Abraham Yeshayahu Karelitz, bekend in de Halachische wereld als de 'Man met de visie', werd geboren in 1879 in het kleine Litouwse stadje Kossow in de buurt van de grote Joodse Talmode citadel Vilnius, de hoofdstad van Litouwen. Hij was gezegend met intellectuele, geniale karaktereigenschappen, 'talmuedische Ilui', een zeer slimme en intelligente jongen met een uitstekend fotografisch herinneringsvermogen.



Links: de meest bekende Rav van de late Middeleeuwen, de 'Vilna Gaon' (1720-1797).
 Rechts: de façade van het beroemde 'Beth Midrash' (leerhuis) van de 'Vilna Gaon'.

Het duurde niet lang in zijn jonge leven dat er geen Talmuedische geleerde in zijn geboortestad Kossow was, die geschikt bevonden werd om hem nog bij te leren. Zijn vader, Rabbi Shmarya Joseph Karelitz, voorzitter van het lokale Beit Din, besloot toen om zijn getalenteerde zoon zelf op te voeden.



Rechts: de vader van de 'Chazon Ish', Rabbi Shmarya Joseph Karelitz.
 Links: de moeder van de 'Chazon Ish'.

Tegen zijn religieuze volwassenheid rondom zijn Bar Mitzvah op de leeftijd van 13 jaar, was de jongeman Abraham Yeshayahu een gekwalificeerde Talmoedgeleerde. Tijdens een vergadering van de leiders en leden van de Joodse gemeenschap van Kossow, ter gelegenheid van zijn Bar Mitzvah feest, beloofde de jongen, Abraham Yeshayahu, publiekelijk dat hij zijn hele leven zou wijden aan het leren van de Torah, en dit zonder altruïstische motieven om een Rabbijnse positie of een functie binnen het Rabbinaal gerecht te krijgen.

Levenslang bleef hij trouw aan dit erewoord. Hij trouwde met een dochter van liefhebbers van de Torah en zelf bleef hij dag en nacht leren terwijl zijn echtgenote voor het levensonderhoud van hen beide zorgde. Hun dagelijkse leven was verre van comfortabel met de bescheiden inkomsten van een kleine textielwinkel. Wanneer de jonge geleerde te moe was om Torah te leren of Torah Novellen te schrijven, hielp hij zijn vrouw daadkrachtig, tot laat in de nacht, met de boekhouding van de winkel en het up-to-date houden van de rekeningen van de klanten. Het was het paar niet gegund kinderen te hebben, ondanks dat vele kinderloze paren bij de 'Chazon Ish' kwamen om een kinderzegen en verhoord werden.

De jonge Rabbi Abraham Yeshayahu Karelitz was autodidactisch en neigde in de richting van eenzaamheid en anonimiteit. Zijn Torah Novellen en nieuwe interpretaties van de Torah werden onder zijn pseudoniem 'Ta Shmaa' gepubliceerd in 'Knesset Yisraeel', een maandelijks Rabbijns tijdschrift voor geleerden en gaat vooral over Halachische en Talmoedische onderwerpen. 'Knesset Yisraeel' werd uitgegeven in Vilna en op grote schaal verspreid.

Rabbi Abraham Yeshayahu Karelitz verkoos onder het pseudoniem van 'Ta Shmaa' te schrijven, het klassieke begrip voor 'oplossingen voor Talmoedische of Halachische problemen'. Zijn geleerde Halachische stellingnamen en gepubliceerde nieuwe Talmoed interpretaties waren altijd zeer goed doordacht en kort en bondig geschreven. De anonieme identiteit van Rabbi Abraham Yeshayahu Karelitz werd al snel ontdekt door de toenmalige Opperrabbijn van Vilna, de in joodse kringen wereldberoemde Rabbi Chaim Ozer Grodzinsky (1863-1940).

Tijdens de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) was de economie in Kossow zo slecht dat Rabbi Abraham Yeshayahu en zijn vrouw verplicht waren te verhuizen naar Vilna.

Van toen af aan waardeerde de Opperrabbijn van Vilna, Rabbi Haim Ozer Grodzinsky, voortdurend het advies van het jonge Rabbijnse genie. Bij belangrijke problemen zocht Opperrabbi Chaim Ozer eerst de stellingname van Rabbi Abraham Yeshayahu Karelitz alvorens hij een beslissing nam.

Rabbi Moshe Blau (1885-1946), een van de belangrijkste stichters van 'Agudat Yisrael', een religieuze dakorganisatie van het Torahgetrouwe

Jodendom uit Eretz Yisrael, het toenmalige Palestina, bezocht in de jaren 1920, de Opperrabbijn van Vilna. Rabbi Chaim Ozer Grodzinsky vroeg zijn secretaris om zijn bezoeker de attracties van de stad Vilna te laten zien.

De secretaris bracht meerdere uren door met het bezichtigen van de stad: de honderden jaren oude synagogen, de wereldberoemde Joodse begraafplaats waar grote Joodse geleerden zoals o.a. de Vilna Gaon (1720-1797) hun laatste rust daar vonden. De secretaris liet de bezoeker van Eretz Yisrael de beroemde Rabbijnse bibliotheek zien van Rabbi Shmuel Strashun (1794-1872) met zijn rijke collectie van zeldzame religieuze boeken en manuscripten en ook vele andere bezienswaardigheden van historisch belang.

Bij het rapporteren van een gedetailleerd verslag over de rondgang in Vilna en de interessante bezienswaardigheden met de bezoeker uit het Heilig Land, zei de Opperrabbijn van Vilna aan zijn medewerker: 'Ja, ja, al deze bezienswaardigheden zijn historische monumenten, maar ze vertegenwoordigen niet het actuele hoogtepunt van de stad Vilna. Heb je Rabbi Moshe Blau aan de echte parel, Rabbi Abraham Yeshayahu Karelitz, voorgesteld?'



Links: de laatste Hoofdrabbijn van Vilna, Rabbi Chaim Ozer Grodzinsky((1863-1940), een groter bewonderaar van de 'Chazon Ish'.

Rechts: Rabbi Moshe Blau(1885-1946), de belangrijkste leider van 'Agudat Israel' in Eretz Israel voor de stichting van de staat Israel.

De 'Chazon Ish' was uniek in alles wat hij deed, maar ook in zijn leermethodiek. Terwijl andere geleerden heel trots zouden zijn op het feit dat ze het enorme leerpensum van zestig of meer Talmoedpagina's op een dag konden studeren, was hij vaak vier dagen of nog langer bezig met een enkele Talmoedpagina totdat hij tevreden was en alles tot in detail begreep wat hij grondig had onderzocht en geleerd.

Eens verdiepte hij zich vier maanden lang, vijftien uur per dag, op één enkel traktaat van de Misjna. Naast de Torah en de Talmoed bestudeerde hij ook de algemene en profane vakken zoals anatomie, astrologie en landbouw, omdat een grondige kennis van deze vakken nodig zijn voor een volledig inzicht in diverse aspecten van de Joodse wetgeving en praktijk in samenhang met deze domeinen. In deze leermethodiek nam hij de Gaon van Vilna (1720-1797) als voorbeeld.

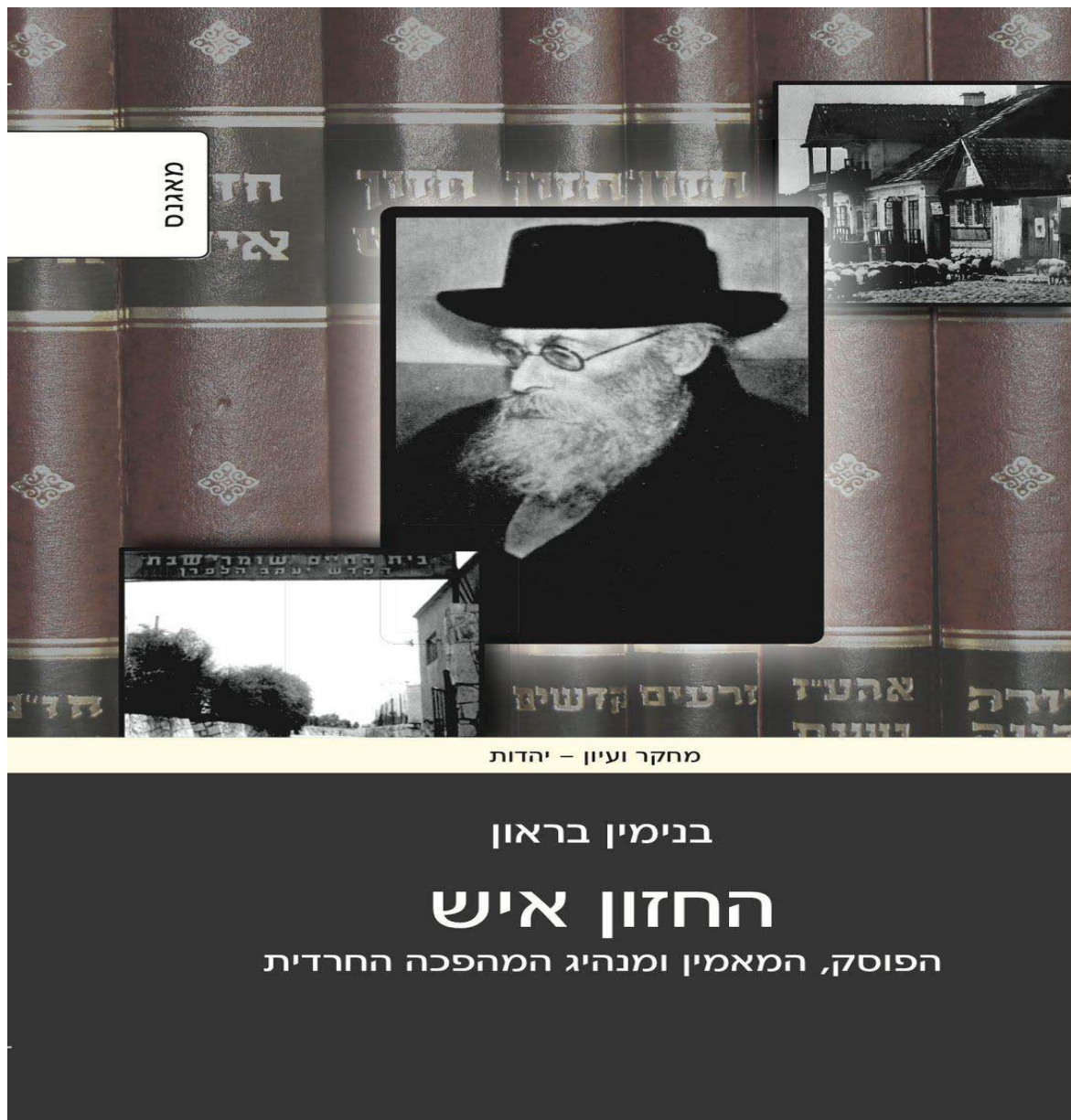
Hij onderscheidde zich ook van andere Torah-geleerden in zijn uiterlijke leerwijze. Hij leerde op een stille en discrete manier. Ook sjokkelde hij zijn lichaam niet als hij Torah leerde. In tegendeel, zijn geest en lichaam waren als één geconcentreerd op het Torah-onderwerp waar hij mee bezig was en dit bleef zo tot hij tevreden was en de juiste interpretatie gevonden had.

Dan was zijn gezicht getekend van een harmonische en tevreden uitdrukking, een teken aan zijn familie dat hij een zoveelste moeilijk probleem opgelost had.



Zelf leren en het leren van Torah is de grootste mitsva in het Jodendom. Waarom? Omdat je niet Torah en mitsvot kan praktiseren zonder de inhoud van de Torah te kennen.

Zijn eerste halachische - talmoedische werk met nieuwe interpretaties op de Torah – Torah- en Talmoed Novelle, werd anoniem gepubliceerd in 1911 te Vilna (de Talmoedcitadel in Europa) met als titel 'Chazon Ish'. Het tweede woord van de titel van het werk, 'Ish', bestaat uit de beginletters van zijn voornaam: 'Alef' voor Avraham, 'Jud' en 'Sjin' voor Yeshayahu. De Rabbi weigerde om zijn officiële, bekende, volledige naam te laten verschijnen op zijn werk: "Mijn werk is niet geschreven om reclame en publiciteit te maken voor mijn naam, maar om ten dienste te zijn aan de wereld van de Torah. Het is dan ook volkomen irrelevant wie het geschreven heeft. Wat echt belangrijk is, is de inhoud van het boekwerk en dat is alles".



Een biografische werk over 'Chazon Ish' zijn leven en werken. Het beeld van de 'Chazon Ish' staat voor zijn monumentale levenswerk, de 'Chazon Ish'.

Hoe meer moeite hij deed om zijn ware identiteit te verbergen en anoniem te blijven voor de Joodse geleerdenwereld, hoe beroemder hij werd en hoe meer men hem om advies vroeg. Zijn benadering van vele problemen van de Halacha was niet minder dan revolutionair en baanbrekend. Zijn nieuwe Torah- en Talmoed-interpretaties waren gericht op het bereiken van een overtuigende en definitieve oplossing. Zijn Rabbijnse stijl van schrijven was tot het extreme toe beknopt en bondig, Rabbijnse autoriteiten en auteurs van zijn tijd merkten met bewondering op: "Wat hem zo uniek maakt is dat Rabbi Avraham Yeshayahu in een half dozijn lijnen zegt wat we allemaal zouden zeggen in zestig bladzijden".



Eerste druk van het werk van 'Chazon Ish' in Vilna, 1911.

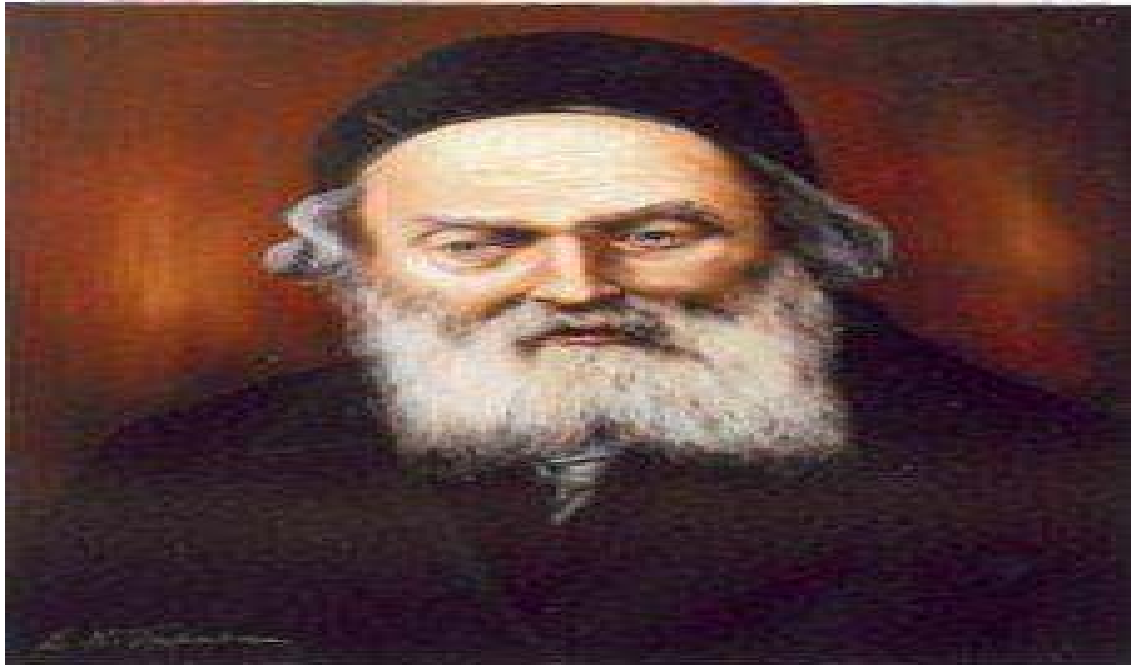
Was het niet dat hij in zijn werken tijdgenoten noemde als de 'Gaon van Vilna' en de 'Hafetz Haim', zou men van mening kunnen zijn dat de auteur van zijn werken een van de vroegere Tosafisten (de school van Rashi) van Frankrijk was, die achthonderd of meer jaar geleden leefden.

"Leg ons uit Rabbi", werd hem eens gevraagd, "waarom gebruik je zo een moeilijke stijl in je werken, in plaats van ze begrijpbaar te maken voor iedereen"?

"Wel", antwoordde Rabbi Avraham Yeshayahu, "de waarheid is dat ik alleen mijn werken voor mezelf publiceer, omdat mijn handschrift zo onleesbaar is, dat ik zelf moeilijkheden heb om het te lezen. En omdat niemand slechts één exemplaar publiceert, liet ik er een aantal drukken".

Hij waardeerde zijn Torah - manuscripten enorm. Op een dag, toen hij les aan het geven was, kwam een man plotseling de les in paniek binnen om te melden dat een brand was uitgebroken, niet ver van het huis van de Rabbi. Bovendien was er gevaar dat de brand zou uitbreiden en het huis van de Rabbi in de vlammen kon opgaan. Rabbi Avraham Yeshayahu stopte onmiddellijk de les en snelde het gebouw uit. Kort daarna keerde hij triomfantelijk terug met een bundel handschriften in de hand die hij had weten te redden uit de brand. Het feit dat zijn huis en meubels zou worden vernietigd in de vlammen had allerminst betrekking op hem...

'Chazon Ish' werd een begrip in de pre-Holocaust Torahgeleerdheid van Litouwen en Polen en er was nauwelijks een publieke Joods- religieuze onderneming die niet eerst het wijze advies en de goedkeuring van deze grote geleerde inwon.



De 'Chafetz Chaim' op latere leeftijd. Eng bevriend met Rabbi Chaim Ozer Grodzinsky, Hoofdrabbijn van Vilna. De 'Chafetz Chaim' is de auteur van de beroemde Halachische werk 'Mishna Brura', dat vandaag een standaardwerk is in Yeshivot en bij geleerde Joden.

Een goed voorbeeld hiervan was tijdens de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) toen de 'Hafetz Haim' (1838-1933) gestrand was in Rusland en niet terug naar zijn Yeshivah en huis in Radin, Polen kon.

De Hafetz Haim stuurde een expresbrief aan zijn vriend, de Gaon Rabbi Chaim Ozer Grodzinsky (1863-1940, Opperrabbijn van Vilna) en vroeg hem zijn invloed te gebruiken om een visum voor de Hafetz Haim te verkrijgen waardoor hij Litouwen binnenkon.

De Hafetz Haim drong er verder op aan te vermelden dat het een kwestie van leven en dood betrof. De brief bereikte zijn bestemming op de vooravond van Sjabbat en Rabbi Chaim Ozer Grodzinsky besloot een afgezant naar Warschau, de Poolse hoofdstad, te sturen zodra de Sjabbat eindigde de volgende avond. De 'Chazon Ish' zat die zaterdag stilletjes in zijn hoekje te luisteren naar alles wat werd gezegd over de brief in nood. Ten slotte zei hij: "Ik begrijp de handelswijze van Rabbi Chaim Ozer Grodzinsky niet".

De 'Hafetz Haim' zelf schreef in zijn Halachische, heel bekende werk 'Misjna Brura' dat daar waar het een zaak van leven en dood betrof, de wetten van de Sjabbat niet aangewend worden. Hij had toch in zijn brief geschreven dat het hier om zo een kwestie ging? Rabbi Chaim Ozer aarzelde niet en zond onmiddellijk een bode naar Warschau om met de Poolse autoriteiten te bemiddelen voor het verkrijgen van een inreisvisum voor de 'Hafetz Haim', hoewel het nog steeds Sjabbat was.

Rabbi Avraham Yeshayahu was toen (pre-Shoah) gekend als een uiterst competente autoriteit op het gebied van de Halacha. Toen hij bekend maakte dat hij zich wilde settelen in het Heilig Land, deden de leidende Talmoedische en Halachische autoriteiten van Vilna alle moeite om hem dit af te raden. Zij wilden niet dat de 'Chazon Ish' hen zou verlaten. Toch konden ze hem niet overtuigen, hij verlangde naar Eretz Yisraeel. In een introductiebrief aan de geleerden van Jeruzalem en het Heilige Land stond: "Een leeuw onder de geleerden verlaat Litouwen om zich te settelen in Eretz Yisraeel".

Het Heilig Land representeerde voor de 'Chazon Ish' alles wat goed was op deze wereld. Hij hield ervan met zijn hele hart.

Wanneer een Amerikaanse Joodse toerist eens naar hem toekwam om zijn zegen en advies te vragen, was de eerste vraag van de 'Chazon Ish' aan deze man: 'Ben je gekomen om je te settelen? 'Nee, ik ben als toerist gekomen, om het land te bezichtigen', antwoordde de Amerikaanse Jood.

"Is het toegestaan aan Joodse mensen om Eretz Yisraeel te verlaten?" was de volgende vraag van de Chazon Ish. De Amerikaanse Jood was heel verbaasd. 'Maar ik vernam van Torahgeleerden', stamelde hij, "dat als men naar Eretz Yisraeel komt met de bedoeling om het Heilige Land te bezoeken en niet om er zich te settelen, dat men dan ook Eretz Yisraeel mag verlaten."

Rabbi Avraham Yeshayahu keek verdrietig naar zijn gesprekspartner. "Echt waar, ik kan maar niet begrijpen dat u, lieve vriend", zei hij, 'al die moeite doet om redenen en excuses te zoeken om Eretz Ysraeel te verlaten, terwijl wij, de religieuze immigranten, ons hoofd breken om manieren en middelen te vinden om ons te vestigen in Eretz Yisraeel".

"Hoe kan het", zei de 'Chazon Ish' eens, "dat een geleerde of Rabbijn die opgevoed is met de Bijbel, en de Choemasj met Rashi in zijn jeugd bestudeerde, niet overvloedig van een grenzeloze liefde en diepe genegenheid voor het Heilige Land"? Wat heeft hij dan uiteindelijk van de Torah geleerd? De Torah leert hem over Moshe Rabbeinu, de vader van de profeten, de onnavolgbare en unieke leider die erin geslaagd is de Israëlieten uit Egypte te bevrijden en hen naar Berg Sinaï te leiden om de Torah te ontvangen.

Moshe Rabbeinu, van wie de grootsheid en wonderen over de hele lengte van de Torah te lezen zijn, had slechts een kleine bescheiden wens, die hij boven alles vervult, wilde zien voordat hij stierf: Het beloofde Land, Eretz Yisraeel, te mogen aanschouwen. Dat was alles. Wie kan deze Torah leren en in zijn botten absorberen zonder verliefd te zijn op Eretz Yisraeel'?



החזו"א עם רבי אליחוראליעזר דסלר (בעל „מכתב מאליהו“)

'Chazon Ish' samen met de grootste autoriteit op het gebied van Mussar en ethiek, Rabbi Eliyahu Dessler (1892-1953), auteur van het beroemde Mussar-werk 'Michtav M'Eliyahu'. Beide coryfeën waren enthousiaste en echte liefhebbers van Eretz Israel.

Wanneer Rabbi Avraham Yeshayahu in Eretz Yisraeel aankwam in 1933, woonde hij samen met zijn vrouw in een kamer dicht bij de kust van Tel Aviv. Niemand kende er zijn identiteit. Later verhuisde hij naar Bne Brak, naar het hart van de nieuwe religieuze 'Yishuv' (religieus bevolkingscentrum) die toen werd gebouwd.

Zijn woonplaats was een kleine, donkere, vochtige hut in Givat Rokeach, een heuvel in Bne Brak. Hij legde uit waarom hij ervoor gekozen had in Bne Brak te wonen: "De pionier religieuze 'Yishuv' die daar ontstaan is, heeft behoefte aan spirituele Torah begeleiding en - steun. Ik wens te leven in het midden van deze nieuwe religieuze Yishuv en deze met Torah geest en enthousiasme te beïnvloeden. Als ik voor hen niet geslaagd ben om een religieuze mentor en begeleider te zijn, geef ik de voorkeur om te leven in een woestijn."

De 'Chazon Ish' predikte niet omwille van het prediken. Wat hij zichzelf tot taak oplegde, zette hij verder tot een bevredigend resultaat. Hij was altijd en overal actief bezig, zoals het bezoeken en aanmoedigen van nieuwe religieuze emigranten die zich in de buurt van Bne Brak vestigden.



De twee hoofdstraten in Bnei Brak. Rechts: de Rabbi Akiva-straat, vernoemd naar de beroemdste Mishna-geleerde Rabbi Akiva (2^e eeuw van de burgerlijke jaartelling) die in het historische Bnei Brak zijn grote Yeshiva met 24.000 leerlingen vestigde.

Links: de 'Chazon Ish-straat, vernoemd naar de grootste Halachische autoriteit na de Shoah die in Bnei Brak zijn residentie had.

בני ארץ ישראל — בזכות מה הם הייס? בזכות מעשרות (בראשית רבה) סדר הפרשת תרומות ומעשרות
 עפ"י פסקי מרן בעל ה"חזון איש" זצ"ל

נוסף מן הפירות מעט יותר מאחד ממאה ומכדין מן השאר ואומר:

יותר מאחד ממאה שיש כאן הר"י הוא תרומה גדולה בא"י אפוננו (אחת אחד ממאה שיש כאן ועוד תשעה חלקים כמותו בא"י אפוננו של הפירות) הר"י הוא מעשר ראשון. אותו אחד ממאה מעשרתיו מעשר ראשון עשוי תרומת מעשר (ומעשר שני בדרומו) ומחולל הוא וחומשו על פרוטה במטבע שיחדתיה לחילול מעשר שני ורבעי. ואם צריך מעשר עני יהא מעשר עני בדרומו. אם הוא רבעי יהא מחולל הוא וחומשו על פרוטה במטבע שיחדתיה לחילול מעשר שני ורבעי.

ה ע ר ו ת :

צריך להניח שילינג במקום משומר שיהי' מיוחד לכדיון מעשר שני. על שילינג אחד יכולים לחלל 10 פעמים. ויש לדעת שזה לפי המחר של כסף טהור כיום, וכמובן, שזה יכול להשתנות. וכשנתמלא השילינג שהקציב, יחללוהו כ"ל חצי פרוטה וחמורה שבו על מטבע של 1 אגורה ויקח את המטבע ויאמר: "פרוטה וחמורה של מעשר שני שבשילינג זה ישאר מעשר שני. והמות' של מ"ש וכן הרבעי שיש בו יהא מחולל הוא וחומשו על מטבע זה" את המטבע צריך לאבד וישחוק ויזרה לרה או יטיל לים.

אפשר גם להניח מטבע של 10 אגורות, ולחלל עליו 20 פעמים או מטבע של 25 אגורות ולחלל 50 פעמים. או מטבע של המישים אגורות ולחלל מאה פעמים או מטבע של מאה אגורות ולחלל מאתיים פעמים.

מי שאינו בקי יכול להפריש יותר מאחד ממאה מהפירות ולומר: כל ההפרשות וחילול מעשר שני ורבעי יחולו כמו שכתוב בנוסח שברשותי כדת ואם המע"ש אינו שוה פרוטה או שהוא מסופק אם שוה פרוטה יאמר ומחילל הוא וחומשו בשווי במטבע שיחדתי לחילול מע"ש (זה מהני דוקא כשכבר יש בהמטבע מע"ש שוה פרוטה מקודם).

כאשר בכמה מינים יש ספקות אם זקיקים למעשר שני או למעשר עני — מוטב לעשר את שניהם מספק כפי הנוסחה הנ"ל.

הפדיון צריך להיות על השילינג היוצא עכשיו ולא על הישן. לפני שמפריש תרומות ומעשרות מטבל ודאי מברך: (מספק טבל יפריש בלי ברכה) ברוך אתה ד' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וצונו להפריש תרומות ומעשרות.

לפני פדיון מעשר שני (במעשר שני ודאי) מברך: ברוך אתה ד' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וצונו על פדיון מעשר שני.

נדפס בחורף תשכ"ה.

הנוסח שנתפשט ונתקבל בכל תפוצות ישראל

De beroemde aanmeiding van 'Chazon Ish' om af te zonderen 'Trumah en Ma'aser in Eretz Israel. Deze formule is vandaag in alle kringen geaccepteerd en gebruikt en is gedrukt in bijna alle Siddoerien.

Zijn bijzondere liefde ging echter uit naar de Torahgetrouwe Joodse jonge mannen en vrouwen die deel namen aan het ideaal van het landbouwleven en de vergroening van het land. De 'Chazon Ish' bracht regelmatig een bezoek aan hun nederzettingen en Kibbutzim. Hij stimuleerde en beïnvloedde hen in de geweldige, idealistische werken die ze deden en leerde hen de Halachische Wetten en Mitsvot in samenhang met de landbouw, specifiek voor het Heilige Land. Voor de religieuze Torahgebonden boeren richtte de 'Chazon Ish' het 'Sjemita fonds' op, zodat zij voldoende levensinkomsten en -onderhoud hadden in het Sjemitajaar (het zevende en volgende jaar).



De 'Chazon Ish' op werkbezoek in Kibbutz Chafetz Chaim, omgeven door jonge religieuze pionieren voor die hij de Halachot van landbouw in Eretz Israel uitlegt en die vandaag in bijna elke editie van 'Kitsoer Shulchan Aruch' is toegevoegd.

"Wees teleurgesteld, wees bitter", zei hij, "maar nooit depressief". Je moet altijd voorbereid zijn op tegenslagen, niets is ooit bereikt zonder strijd. Bitterheid en ontgoochelingen zullen verdwijnen en succes zal uiteindelijk worden behaald. Als men depressief is, kan voorspoed nooit bereikt worden'. De 'Chazon Ish' was er altijd op uit om te helpen, niet alleen met advies en begeleiding, maar heel vaak ook financieel. Hij was altijd klaar en bereid om een nieuw religieus project te helpen ondersteunen zoals de opbouw van een Mikwe (ritueel bad), een Talmoed- Torah of een Yeshivah.

Hij was de initiatiefnemer voor veel van deze pionierprojecten en zijn energie en enthousiasme inspireerden anderen om zijn plannen efficiënt en snel te realiseren.

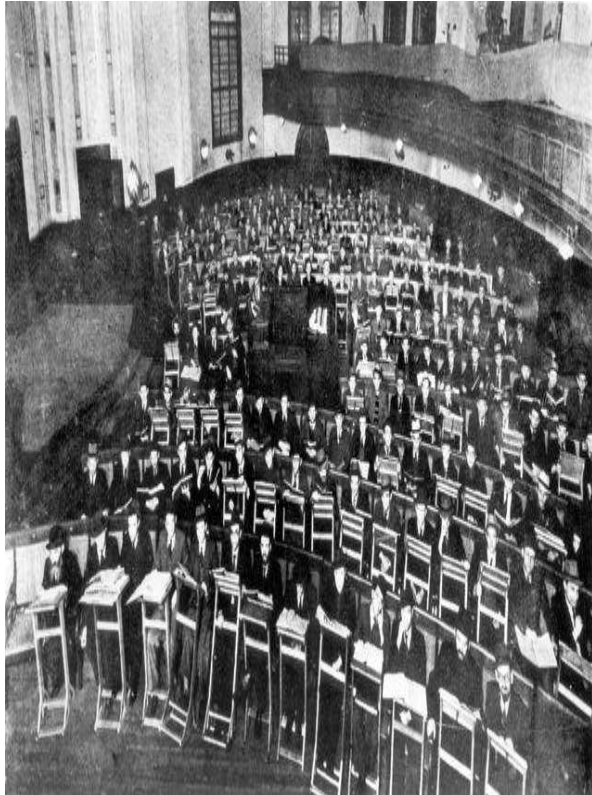
Het is niet overdreven te verklaren dat de 'Chazon Ish' in de laatste generaties de meest autoritatieve, halachische instantie was. Zelfs het Israëlische hof van beroep en hoogste gerecht hielden rekening met zijn halachische beslissingen, analyses en expertises over alle aangelegenheden met betrekking tot de Joodse godsdienstige traditie en -wet. Zijn advies en meningen werden gevolgd door Torah - getrouwe Joden en Rabbijnse cirkels van over de hele wereld en dit tot op heden.



'Chazon Ish' is omgeven door wereldbroemde Rabbijnen. Links: Rabbi Shmuel HaLevi
Wosner(1913-), Rabbijn van Zichron Meir, vroomste woonwijk van Bne Brak. Rechts: Rabbi
Yaakov Rosenheim(1870-1965), stichter van de religieuze beweging Agudat Israel.

Tijdens de Shoah – vervolgingen, toen een relatief grote groep van Yeshivah en Torah geleerden uit Litouwen en Polen konden vluchten uit de Europese inferno naar Shanghai, China om daar asiel te vinden, stelde zich de vraag wanneer Jom Kippoer en Sjabbat begonnen. Door het grote tijdsverschil tussen Eretz Yisrael of Jeruzalem en het verre Oosten was men niet zeker op welke tijd men Jom Kippoer en Sjabbat moest observeren. De halachische beslissing van 'Chazon Ish', dat men met de geografische tijdgegevens rekening moet houden, werd algemeen aanvaard, omdat hij een diepgaande kennis van de astronomie beheerste.

In zijn tijd was hij de hoogste autoriteit op de 'Halachische Wet'. Elke probleem of vraagstelling aan hem gepresenteerd werd gewogen op de weegschaal van Halacha en logica, en hij zou dagen nadenken over de oplossing van de vraag, tot hij tevreden was over zijn beslissing en deze niet meer aanvechtbaar was.



Yeshiva 'Mir' en andere Yeshivot die tijdens de Shoah een asiel vonden in Shanghai, China en zich aan 'Chazon Ish' richtten betreft het tijdverschil tussen Israel en China met betrekking tot het tijdsgereleerd observeren van Shabbat en Yom Kippoer.

Hij mediteerde vaak in zichzelf en was ongeduldig met degenen die hem lastig vielen met onnodig gekeuvel. Bij een dergelijke lastige en mondige gesprekspartner zei hij: "Mijnheer, weet u waarom mensen luisteren naar wat ik te zeggen heb? Omdat ik weinig spreek en vooral aandachtig naar anderen luister..."

Toch, ondanks de vele halachische en religieus - maatschappelijke problemen die hem bezighielden, bleef zijn huis open voor iedereen die hem wilde zien en raadplegen. Zijn voordeur was nooit op slot en zelfs als hij rust broodnodig had, weigerde hij de spreekuren te beperken of pelgrims eruit te zetten.

Niet al zijn raadplegers kwamen in nood. Velen waren industrieel of fabrikant, handelaar of ondernemer die zich bij de 'Chazon Ish' kwamen buigen over hun zakelijke aangelegenheden of disputen met collega's. Hij luisterde aandachtig naar alles wat ze te zeggen hadden en hij had een opinie gebaseerd op Halacha, logica en overeenkomst. Ook voor alledaagse, eenvoudige belangen werd zijn stellingname gevraagd en met begrip aangenomen.

Sommige mensen kwamen, zoals bij een chassidische Rebbe of een Tsaddiek, alleen om zijn zegen te vragen, of om een gebed voor een zieke. Als hij vernam dat een arts bij de genezing van een patiënt hem wanhopig terminaal verklaarde, zei hij: "De plicht van een dokter is te genezen. Niemand gaf hem het recht om de patiënt te laten wanhopen".

Een Joods - Amerikaanse religieuze vereerder bouwde een eenvoudig huis, met een eigen mikwe, voor hem op een heuvel in de buurt van het 'Zichron Meir' kwartier in Bne Brak. Dit kwartier staat bekend als het meest vrome kwartier van Bne Brak.

Het was voorzien als een verrassing en de 'Chazon Ish' had er dan ook geen benul van totdat hij de sleutel kreeg en gevraagd werd om erin te wonen. Hij weigerde onmiddellijk dit geschenk en wilde er niet in wonen tot de genereuze initiator instemde met een redelijke huur. Het huis van de 'Chazon Ish' was Spartaan gemeubileerd en na zijn dood heeft men dit huis in een 'Talmoed Torah school' voor zeer religieuze kinderen omgebouwd. Deze school bestaat tot op heden en duizenden Joodse kinderen maken er hun eerste stappen in het Torah leren.

Zelf was hij vrijgevig met zijn geschenken en bijstand. Mijn grootvader, Rabbi Chaim Yuda Daum (1889-1965) s.z.l., die zijn persoonlijke gabbai en beheerder voor 'tsedaka' aangelegenheden was, vertelde ons dat de 'Chazon Ish' zich voor een honderdtal huwelijksparen engageerde en hun kosten eigenhandig betaalde.

9.



Links: mijn overgrootvader, Rabbi Ezechiel Daum(omgekomen 1942 in de Shoah), was een grote geleerde van de Mitnagdische weg en aanhanger van de leermethode van de Litouwse yeshivot. Rechts: mijn grootvader, Rabbi Chaim Yuda Daum(1889-1965), was een grote Torah liefhebber en geleerde. Aan hem heb ik te danken mijn liefde voor Tenach. Als jonge kleinzoon heb ik urenlang met hem Tenach mogen leren. In mijn bibliotheek is een set van zijn persoonlijke Tenach op een ereplaats bewaard. Hij zelfs was zeer nauw verbonden met de 'Chazon Ish' en was zijn rechterhand op gebied van 'Tsedekka'. In 'Chazon Ish' opdracht verdeelde hij aan veel benodigde Torah-geleerden 'Tsedekkah'.

Van mijn eigen papa, Rabbi Shmuël Daum (1924-2003) s.z.l. kreeg ik vaak te horen dat de 'Chazon Ish' waardige Torah geleerden anoniem ontlaste van hun financiële zorgen zodat ze verder konden studeren. Hij liet zelfs comfortabele woonruimten voor hen bouwen.



Links: mijn vader, Rabbi Shmuel Yosef Daum(1924-2003) s.z.l., die zeer vaak het verdienste had bij de 'Chazon Ish' te zijn en aan ons kinderen veel over deze corryfee van onze generatie vertelde. Rechts: Prof. Rabbi Ahron Daum(1951-), die volgens de vertelling van zijn vader het privilege had om op de schoot van de 'Chazon Ish' te zitten en het 'Alef Beth' ondervraagd te worden. Overigens volgens zijn vader verdankt hij zijn leven aan een zegen van de 'Chazon Ish' tijdens een levensbedreigende ziekte in zijn kinderjaren.

Hij steunde vele Yeshivot en hogere Torah instituten (Kollel) wanneer de middelen uit andere bronnen ontoereikend waren.

Zelf leefde hij uiterst bescheiden en er ontbraken hem vele gemakken die hij zich, zonder zijn generositeit, zou hebben kunnen veroorloven. Toen hem nieuwsgierig werd gevraagd waar hij van leefde, antwoordde Rabbi Avraham Yeshayahu: "Van liefdadigheid – 'chesed' voor mijn medemensen ..."

Rabbi Avraham Yeshayahu leefde van zijn gepubliceerde halachische werken en verkocht zijn bekende halachische boeken voor twee Israëlische pond per stuk. Als iemand probeerde meer te betalen dan zijn vraagprijs, gaf de 'Chazon Ish' verontwaardigd het verschil terug.

De Opperrabbin van Israël, Rabbi Yitzhak HaLevi Herzog (1889–1959), kocht een van zijn halachische werken en liet in een envelop een vijf pond biljet achter voor de betaling. De volgende ochtend stuurde de 'Chazon Ish' een bode naar Jeruzalem om drie pond terug te geven.



Rabbi Issac Halevi Herzog(1889-1959), tweede Ashkenasische Hoofdrabbijn van Israel.

Terwijl Rabbi Abraham Yeshayahu graag en enthousiast deelnam aan alle feestelijke aangelegenheden (zoals besnijdenisceremonieën en huwelijksfeesten bij jonge Torahgeleerden, inwijding van een Torahrol, ondervragen en bemoedigen van jonge Talmoedleerlingen,...) waarvoor hij was uitgenodigd, was hij heel terughoudend en afwijzend om deel te nemen aan een openbare functie waar men een beroep op hem deed om een toespraak te houden. Zijn bekende motto was: "De mens is een rare creatie behalve in één opzicht: hij spreekt, of hij iets te zeggen heeft of niet. Ik ben hierop een uitzondering, want ik ben zelfs te lui om te praten".



'Chazon Ish als 'Sandek' bij een besnijdenisceremonie.

Rabbi Yitzchok Gerstenkorn, de initiatiefnemer van de stichting van Bne Brak als een religieuze, moderne orthodoxe stad in Israël, had de durf om de 'Chazon Ish' te vragen waarom hij zo karig was met woorden en insinueerde dat hij zelden deelnam aan Talmoedische discussies. Rabbi Abraham Yeshayahu's klassieke en in Torahkringen bekende antwoord was: "Ik heb van Hasjem een bijzonder talent ontvangen. Het is alleen een compleet en uitgewerkt idee dat ik niet spreek vooraleer mijn geest daar voldoening geeft. Ik ben niet in staat publiekelijk een woord uit te brengen. Van zodra mijn geest een idee vervolledigd heeft, haast ik me om dit allemaal op te schrijven zodat ik het niet kan vergeten. Tegen die tijd dat ik over het onderwerp wil praten is het niet meer nodig, want het staat allemaal opgeschreven..."



החזו"א במעמד יריית אבן-פינה למוסד הצלה רוחנית של ילדי פליטים ועולים, משוחח עם ר' יצחק גרשטנקורן (ביניהם נראה ר' נחום הלפרן)

'Chazon Ish' in gesprek met de stichter van Bne Brak, Rabbi Yitzchak Gerstenkorn(rechts).



Links: het officiële wapen van Bne Brak, hoofdmotief Licht van de Torah, de twee Stenen Tafels en het boek als symbool voor het ‘volk van het boek’.

Rechts: Weklomstbord bij de ingang van Bne Brak.

De 'Chazon Ish' was het spijtig genoeg niet gegund eigen kinderen te hebben. Hij zag in alle jonge Torahgeleerden zijn spirituele kinderen. Met deze jongeren was de 'Chazon Ish' dan ook meer dan bereid om te praten en hij bracht vele uren met hen door om hun problemen te bespreken, hen te adviseren, samen Torah te studeren en vaderlijke leiding te geven aan diegenen die dit nodig hadden. Vaak bracht hij een lange tijd door op zijn kamer met een 'Yeshiva Bachur' (jonge man die aan een Talmoed Hogeschool leert) of een jonge boer uit een van de orthodoxe nederzettingen om te luisteren, te helpen met de zorgen en de problemen. De jongeren uit de Yeshivah-wereld vereerden hem en zagen in hem een voorbeeld van een Torahleider. Een van hen zei eens: "Als de 'Chazon Ish' mij zou zeggen dat mijn rechterhand eigenlijk mijn linker was, zou ik op die hand mijn Tefilin gelegd hebben".

Met zo een grote rijkdom aan (levens)wijsheid was het niet verwonderlijk dat zijn residentiestad Bne Brak overspoeld werd met pelgrims die uit de vier hoeken van de wereld kwamen om te zien en te luisteren naar deze grote 'Tsaddiek en Man van de wijsheid'. Het is evenmin verwonderlijk dat toen hij overleed in 1954, zijn begrafenisceremonie beschreven werd als 'nooit eerder gezien in Israël'. Tienduizenden volgden de stoet en nog duizenden meer treurden in hun huizen om het verlies van een van Israël's grootste spirituele Torah-prinsen.



עליית נשמה : החזו"א מתייחד עם האלקים

De 'Chazon Ish' bij een moment van grote aandacht tijdens het 'davvenen' (bidden). Opmerkelijk is dat de 'Chazon Ish' staat zoals een 'soldaat' voor zijn bevelhebber, zonder te 'sjokkelen' (bewegen). Niet te vergelijken met Chassidim die zich 'sjokkelen' naar alle vier kanten, om slechte gedachten kwijt te raken

Een persoonlijke waardering van de 'Chazon Ish' van Prof. Rabbi Ahron Daum



Ik was drie jaar oud als de 'Chazon Ish' naar een betere, eeuwige wereld heenging. Onze familie leefde heel dicht bij het huis van 'Chazon Ish'. In feite leefden we ongeveer 200 meter verder, in dezelfde straat. Mijn grootvader, ouders en de rest van de familie waren heel gebonden aan de 'Chazon Ish'.

Mijn grootvader, Rabbi Chaim Yuda Daum (1889-1965) s.z.l., is in Kalisch, Polen, geboren en bracht er zijn jeugd jaren door in beroemde Yeshivot. Hij was een sjocheet en een chazan, maar vooral was hij bezielde van de onbeperkte liefde en ijver voor Torahleren en Torahgeleerden.

Als vluchteling voor de nazi barbarij, heeft hij alles in het brandende Europa kunnen verlaten en verkoos te wonen in een religieus stadje Bne Brak om zo zijn kinderen Joods religieus op te voeden. Zekerlijk heb ik van mijn grootvader de liefde voor de Torah geërfd.

Sabba (opa) Rabbi Chaim Yuda Daum s.z.l. was een van de zeer vertrouwde mensen die altijd vrije toegang had bij de 'Chazon Ish'. Hij was de vertrouweling van de 'Chazon Ish', op het gebied van 'Tsedaka'. Vele verhalen heb ik van mijn papa over bijzondere en meestal anonieme tsedaka-opdrachten die mijn opa in dienst van de 'Chazon Ish' vervulde. Zijn motto was 'anoniem en discreet' zodat de ontvanger niet wist van wie hij de 'tsedaka' kreeg.

De 'Chazon Ish' heeft vooral hoge standaarden in het vervullen van mitsvot geïntroduceerd. Algemeen kan men zeggen dat hij verkoos voor zichzelf en zijn volgelingen om de mitsvot op de halachisch hoogste standaard te vervullen.

Voorbeelden:

- Het elektrische Sjabbatlicht.
Het elektrische licht voor Sjabbat werd vanzelfsprekend voor de Sjabbat aangestoken. Volgens de 'Chazon Ish' is het niet rechtmatig in de staat Israël van dergelijk elektrisch licht te genieten, omdat niet religieuze Joodse mensen die in de elektriciteitscentrale werken, gewild of niet, de Sjabbat ontwijden. Moreel mogen wij niet genieten van het elektrische licht als geloofsgenoten voor ons de Sjabbat ontwijden. Bijgevolg gebruikte de 'Chazon Ish' geen elektrisch licht maar had hij een eigen generator of gebruikte hij een petroleum – lantaarn. Dit wordt vandaag nog toegepast door zijn volgelingen.
- Halachische standaardmaten.
De 'Chazon Ish' heeft hogere Halachische standaarden voor de maten als 'kezait' e.d. geïntroduceerd, dit om de mitsvot op de best mogelijke halachische manier te kunnen uitvoeren. Hiervoor baseerde hij zich op zijn ongelofelijke kennisvermogen van de hele Rabbijnse Halachische literatuur, die fenomenaal was. Zo is het van praktisch belang hoeveel de minimum maten zijn voor een 'tzitzit'-kledingstuk, voor een beker wijn, hoeveel matsa je minimum moet eten om de mitsvah van matsa te vervullen,...
- Het statuut van 'Kolel'
Het ideaal van Jodendom algemeen en de belangrijkste mitsvah van het Jodendom is het leren van de Torah. Vanzelfsprekend kan je niet een bewuste Joodse mens zijn en de Mitsvot uitvoeren volgens de Halacha als je de Halacha en de Torah niet kent.

Zo kan je ook de rijke traditie van het Joodse volk niet verder geven aan de volgende generatie als je dit niet zelf kent. De 'Chazon Ish' baseert zich op Maimonides in de beschrijving van zijn ideaal in het leren van Torah.

Maimonides beschrijft de Levieten en zegt dat de Levieten en de priesters de dienaars van G'D zijn omdat zij geen aandeel hebben in het Land Israël, maar G'D hun aandeel is. Maimonides expandeert dit begrip van de Levieten voor alle mensen die hun leven wijden aan het leren van Torah.

Voor de catastrofe van de Holocaust begon men in Oost-Europa met Torah-instituten voor gehuwde mannen, die hun leven alleen aan Torah-studie besteden. Na het verlies van de citadellen van Talmoed- en Torah-leren in Oost-Europa, als gevolg van de Holocaust, heeft 'Chazon Ish' het als nodig gezien om dit verlies te herstellen in het introduceren van de 'Kolel'. Dit betekent fulltime leren van de Torah, dit het hele leven. De inspiratie van 'Chazon Ish' heeft zo diepe wortelen geslagen, dat vandaag in Israël en wereldwijd honderden Kolellim' bestaan, waar gehuwde mensen fulltime, levenslang Torah leren voor het ideaal doel zoals de profeet Jesaja zegt: "En al je kinderen zijn geleerden G'Ds". Deze idealisten, op het gebied van Torah-leren, hebben veel bijgedragen aan het verspreiden van Torah-leren in Israël en wereldwijd en dit tot een punt dat men in de Joodse geschiedenis nooit zoveel Torah-studie, zowel kwantitatief als

kwalitatief bereikt heeft als vandaag. Deze idealisten van Torah-leren, leven van een klein pensioen die de algemeen Religieuze gemeenschap bijdraagt. De vrouwen, hun partners, zijn de werkers.



De Kollel 'Chazon Ish', vernoemd na zijn overlijden in zijn aandenken, is de meest beroemde Kollel ter wereld. Vele grote Torah-geleerden leren en leerden in deze Kollel, waaronder de leider van deze Kollel, de neef van 'Chazon Ish', Rabbi Yakov Kanievsky, Shlita.

- Militaire dienst voor vrouwen.

De moderne staat Israël heeft het religieuze Jodendom geconfronteerd met de kwestie van militaire dienst voor vrouwen en of dit Halachisch wel toegelaten is. In de lange geschiedenis van Israël, inclusief de Bijbelse periode en de Makkabeeër-periode vinden we geen noemenswaardige voorbeelden van vrouwen die in het leger dienen. Wel heeft de profetes Deborah, 'Barak', de generaal van Israël, moed gegeven in de strijd tegen de Kenaanieten, maar zelf deed ze niet actief mee aan de oorlog, anders dan Jaël, een niet-Joodse vrouw die de generaal van de Kenaanieten, Sisra, doodde. Judit, uit de kring van de Chasmoneërs-Makkabeeërs, onthoofde onder buitengewone omstandigheden de Griekse generaal Holofernes in zijn slaap.

(164 v.d.j.)

Halachisch heeft men de legerdienst gezien als vrouwen die mannelijke kledingstukken dragen en dit is op dezelfde categorie verboden als vrouwen die Halachisch geen broeken mogen dragen,

omdat dit een typisch mannelijk kledingstuk is.

Een ander argument tegen de legerdienst voor vrouwen is gebaseerd op psalm 45 vers 14: "Stralend wacht de koningsdochter binnen". Hieruit begrijpen de Rabbijnen dat de plaats van de vrouw thuis is als echtgenote en moeder en niet in het leger of op het slagveld.

De moderne profane staat Israël heeft voorgesteld dat ook vrouwen hun bijdrage in het leger kunnen doen en zo de verdediging van de staat Israël kunnen sterken. Alle Halachische autoriteiten, tijdens deze controverse, inclusief de nationaal religieuze Rabbijnen zoals de Hoofdrabbijnen van Israel, hebben tegen de militaire dienst van vrouwen gestemd.

Naast het Halachische verbod komt nog een zeer grote bedenking op het gebied van een morele en ethische integriteit, nl. dat jonge vrouwen in de context van militaire dienst gedemoraliseerd kunnen worden en voor het religieuze Jodendom verloren gaan.

De 'Chazon Ish' heeft met de toenmalige premier David ben Gurion bereikt dat religieuze jonge vrouwen op hun wens van actieve legerdienst bevrijd worden. Deze beslissing geldt tot vandaag. De nationaal religieuze kringen zoals Mizrachi e.a. hebben in plaats van een legerdienst een nationale dienst waarbij de jonge vrouwen als vrijwillige verpleegster of leraressen functioneren of integratiewerk met nieuwe immigranten verrichten.

הכרזת הרבנות הראשית לישראל

מיום כ"א אדר א' תשי"א:

בדבר תיקון חוק שירות הבטחון העומד לפני הכנסת

הננו — אחרי בירור המצב —
מפרסמים דעת תורה, כי

גיוס נשים

— אפילו פנויות — במסגרת צבאית
באיזו צורה שהיא

אסור בהחלט!

יצחק אייזיק הלוי הרצוג
בן ציון מאיר חי עוזיאל
הרבנים הראשיים לישראל

Bekendmaking van het Hoofdrabbinaat van Israel dat legerdienst voor vrouwen volgens de Torah ten strengste verboden is.



‘Chazon Ish’ openbare stellingname tegen legerdienst voor vrouwen; Deze bekendmaking verscheen enkele dagen voor zijn overlijden met zijn volle toestemming.



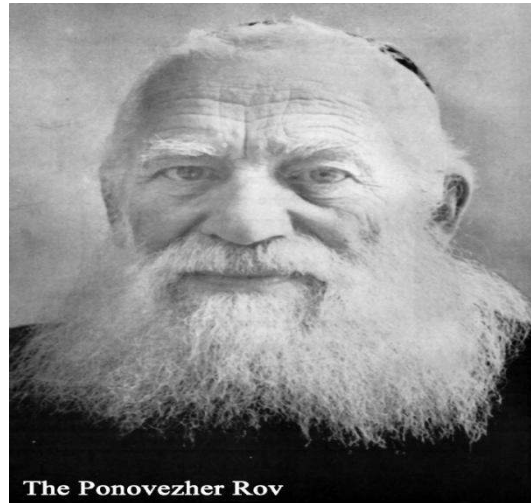
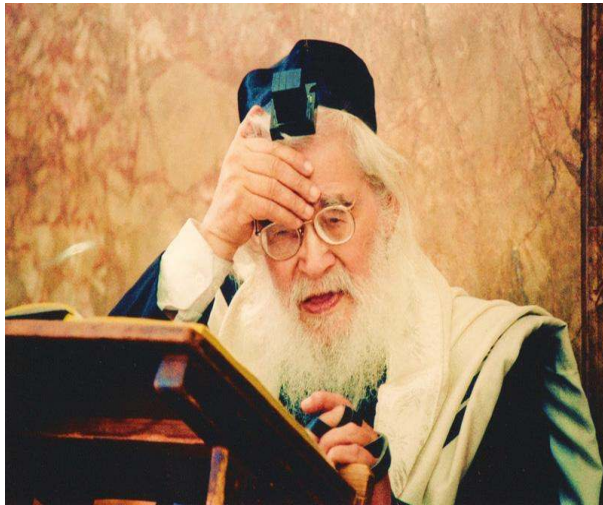
Binnenzicht van de Ponovitch Yeshiva in Bnei Brak.



Bijzondere ‘Aron Kodesh’ van de Yeshiva uit Padova, Italië.



Buitenzicht van de Ponovitch Yeshiva. ‘Chazon Ish’ was de mentor van deze toen grootste Yeshiva in Israel.



Links: de legendarische Rosh Yeshiva van Ponovitch, HaRav HaGaon Elazar Shach(1899-2001).

Rechts: HaRav Yosef Shlomo Kahaneman(1886-1969), stichter van de Yeshivat Ponovitch.

- Militaire dienst voor Yeshivah-studenten.

Zoals al gezegd is, is Torah-leren het ideaal van het Jodendom. Geen ander instituut kan dit ideaal beter verwezenlijken dan de millennia oude Yeshivot en Torah-academiën. Zonder deze hogescholen in het leren van Torah, zou het religieuze Jodendom allang niet meer bestaan. Het is in deze scholen waar de beroemde twee Talmoeden, de Babylonische - en Jeruzalemse -, tot stand kwamen. In de loop van de laatste tweeduizend jaar zijn onbeperkte Torah-novellen, nieuwe gedachten, binnen de muren van de Yeshivot ontstaan. Sinds het Bijbelse tijdperk waren Leviëten, priesters, als dienaar van G'D, bevrijdt van de militaire dienst. Ook de Talmoed leert dat Torah-geleerden bevrijd zijn van militaire dienst en belastingen. Zelfs in het christelijke Europa zijn priesters en theologiestudenten van militaire dienst bevrijd zodat zij een G'Ddelijke dienst kunnen verrichten. Zo ontwikkelt zich het idee en de these in de Talmoed en de Joodse codex 'Shulchan Aruch', dat Torah-geleerden en hun volgelingen, van militaire dienst bevrijd zijn omdat hun dienst aan G'D gelijk staat aan de militaire dienst. Moreel en ethisch onderstreept het Jodendom dat zonder het actieve Torah-leren en de Yeshivot de schepping en het volk Israël niet zal bestaan, dit gebaseerd op Jeremia 33:25.

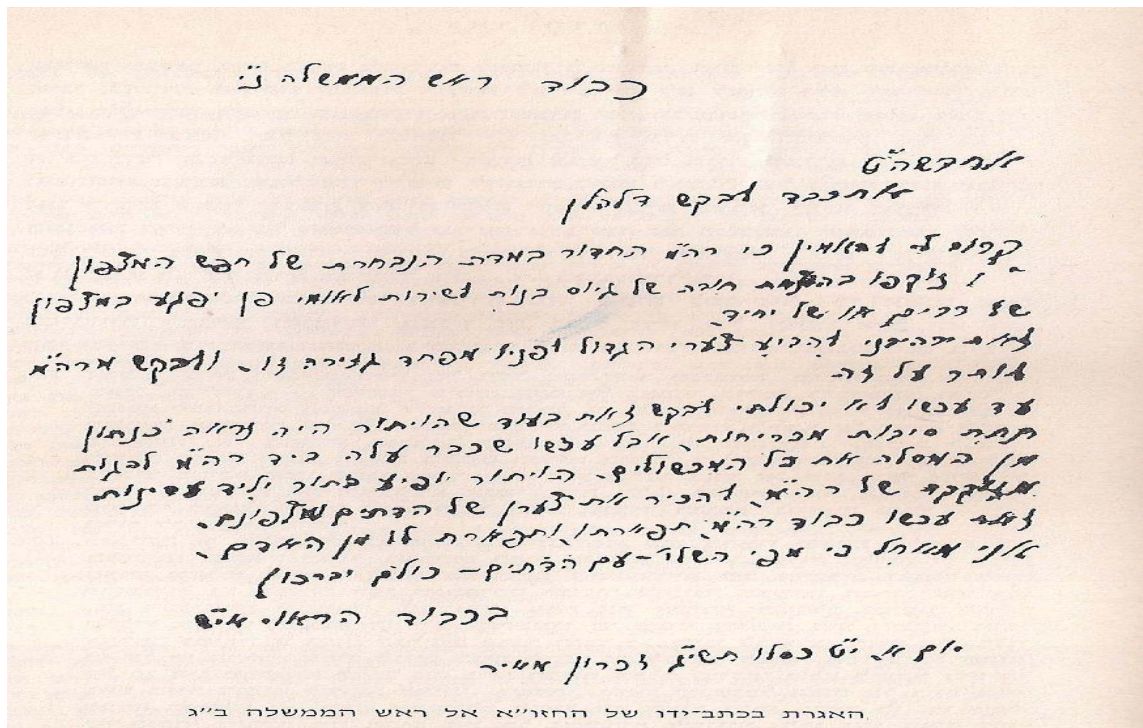
De profane staat Israel wilde dat alle jonge mannen vanaf 18 jaar militaire dienst doen om hun nationale bijdrage te leveren aan de verdediging van de Joodse staat. Deze wens heeft de fervente tegenreactie teweeggebracht dat de religieuze en Halachische autoriteiten het hele idee, dat jonge Yeshivot-studenten hiervan niet vrijgesteld zouden worden, verworpen om volgende redenen:

- Er is in de lange joodse geschiedenis geen verplichte legerdienst voor Torah-studenten.
- Het verplichten religieuze joodse mannen militaire dienst te laten doen, zou een existentiële bedreiging zijn voor de

- Yeshivot en waarschijnlijk het einde betekenen van de grote Yeshivot - traditie
- De morele integratie van jonge mannen die samen met a-religieuze militaire dienst doen, zal in vraag gesteld worden en waarschijnlijk leiden tot het verlies van deze religieuze jonge mensen en hun keuze voor het religieuze Jodendom.
- Yeshivah-studenten dragen ook bij tot de verdediging van de joodse staat Israël als zij Torah-leren, omdat het Torah-leren per se de staat Israël volgens de traditie ook beschermt.

De 'Chazon Ish' heeft met premier minister Ben Gurion een statuut bereikt, dat alle fulltime Torah-lerenden en Yeshivot-studenten bevrijd zijn van militaire dienst zolang ze zich fulltime bezig houden om Torah te studeren. Deze beslissing gold tot op vandaag. Elke 'knesset' heeft geprobeerd deze regel te modificeren, dit zonder succes, omdat bijna elke Israëlische regering de steun van de Charedische (ultra-orthodoxe) religieuze partijen nodig heeft om een coalitie te vormen.

Het is wel opmerkelijk dat Mizrachi-kringen (nationaal religieuze partij van Israël) een soort militaire dienst in combinatie met Yeshiva-studies tot stand hebben gebracht onder de naam 'Nahal', waarbij de jonge mannen in militaire, religieuze eenheid dienen en een groot deel van hun dienst wel in Yeshivot doorbrengen. Deze dienst duurt vijf jaar in plaats van de gebruikelijke drie jaar. Dit model is categorisch door de orthodoxe en ultra-orthodoxe kringen verworpen voor de bovenstaande redenen.



Brief van Chazon Ish aan Premier David Ben Gourion met de vraag Yeshiva studenten van de legerdienst te bevrijden.

- Het politiek actief zijn van religieuze joodse partijen en mensen.



Links: Buitenzicht van de Knesset, het parlement van Israël in Jeruzalem

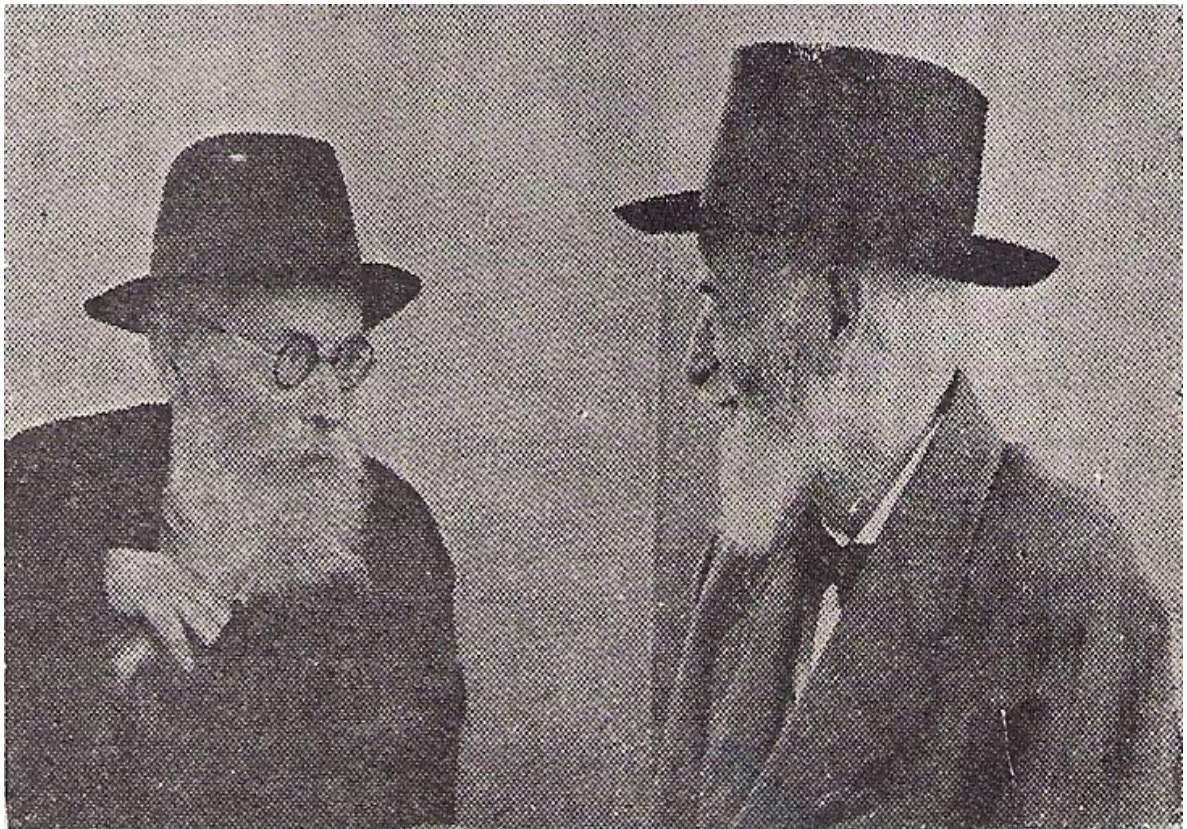
Rechts: Binnenzicht

De moderne staat Israël was historisch, als een niet Halachische staat gezien, zeker niet de millenia-droom van het Torah getrouwe Jodendom. Dit omdat voor de meeste religieuze Joden de realisatie van een Joodse staat alleen in vraag komt als deze staat volgens de Halachische richtlijnen en normen geleid wordt, zowel politiek als sociaal. Voorbeelden: geen autoverkeer (privaat en publiek) op Sjabbat en feestdagen, alleen koosjere voeding in winkels en restaurants, religieuze opleiding van de jeugd, dienstplicht volgens de normen van de Halacha,... Van deze perspectieven gezien, is de sterke weerstand tegen het a-religieuze en zelfs het antireligieuze zionisme, begrijpelijk. Dit soort zionisme was overheersend in de 19^{de} en 20^{ste} eeuw. Bijna alle religieuze orthodoxe fragmentaties in Oost- en West-Europa waren categorisch tegen een Joodse staat in 'Eretz Jisraeel' die niet deze idealen en voorstellingen van de profeten en wijzen vervult. Als gevolg van de Shoa van het Europese Jodendom en het verlies van religieuze Joodse centra in Oost-Europa, ontstond door de stichting van de staat Israël onder leiding van David ben Gurion, uit het moderne Zionisme, binnen het religieuze Jodendom een markante ideologische splitsing Vis-a-vis de staat Israël.

Op de ene kant was er een kleine splintergroep onder de leiding van 'Netouré Karta' (de trouwe, loyale bewakers van de stad Jeruzalem) en de 'Satmar Chassidische dynastie', die een totale negatie van de staat Israël, met al zijn instituten voor hun volgelingen, vorderen. Voorbeelden hiervan zijn: het verbod op Israëlische verkiezingen voor de 'Knesset' deel te nemen of er zich voor te engageren religieuze partijen te formeren, verder werd geen financiële steun aangenomen van de moderne staat Israël op het vlak van Yeshivot, sociale diensten, het verbod om modern Ivriet (maar wel Jiddisch) te spreken,...

Hiermee wilden deze kleine groeperingen onafhankelijk blijven van de staat Israël.

Aan de andere kant koos de meerderheid van de religieuze orthodoxe Joden, met de aanbeveling van de 'Chazon Ish', wel 'post priori' dat de moderne areligieuze zionistische staat Israël een feit was en niet geïgnoreerd kan worden. Hieruit heeft de 'Chazon Ish' en de meeste religieuze Joden in het moderne Israël, voor een actief engagement in het politieke systeem van Israël gekozen, om zo het alledaagse areligieuze leven in Israël zoveel mogelijk te beïnvloeden. 'Chazon Ish' pleitte voor het formeren van religieuze partijen als 'Agudat Israël' en 'Poalè Agudat Jisraeel', twee partijen die zich aan de strikte richtlijnen van de Halacha en de opinie van de maatgevende Torah-autoriteiten navolgen.



'Chazon Ish' met Rabbi Morenu Rav Yakov Rosenheim (1870 - 1965), stichter van de Orthodox Torah-getrouwe partij, Agudat Israel.



Rechts: Religieuze mensen in de stemlokaal voor Knesset-verkiezingen.
Links: De officiële poster van 'Torah-Jodendom' met de letter 'gimmel'.

'Chazon Ish' verklaarde het als een plicht voor alle religieuze Joden om aan de parlementsverkiezingen voor de 'Knesset' deel te nemen en zo zullen de religieuze partijen in de politiek de interesse en belangen van de religieuzen vertegenwoordigen en verdedigen. Voorbeelden: het verbod op publiek verkeer op Sjabbat, het verbod van kweken van varkens in Eretz Israel, het officiële verbod 'Chametz' te verkopen tijdens Pesach in alle openbare winkels en restaurants, op sociaal vlak een zelfstandig religieus educatief netwerk bekend onder de naam 'Chinoeg Atsmaie' of 'Beth Ja'acov', grote sociale kinderbijstand voor grote families, het vrijstellen van Yeshivah studenten en vrome meisjes en vrouwen van actieve militaire dienst, huwelijks- en scheidingsrecht volgens de Halacha, de vraag wie Jood is, zal volgens de criteria van de Halacha in de wet opgenomen worden (ofwel een Joodse moeder ofwel de Halachische criteria volgen voor opname – giyur)

- De grote zorgzaamheid in het gebed, volgens de tijd
'Chazon Ish' groeide op, ontwikkelde zich en leerde Torah in Litouwen, de citadel van het Talmoedische en Halachische Jodendom, geïnspireerd door Rabbi Eliya ben Shlomo, bekend als 'Gaon van Vilna' (1720-1797). Anders als het Chassidische Jodendom onder leiding van Rabbi Israël Baal Sjem Tov (1700-1760), die wel een zeer grote nadruk op het gebed legde voor zijn Chassidische volgelingen en het gebed als een van drie grote pijlers zag van het Chassidisme, maar weinig nadruk legde op de tijd volgens de 'Shulchan Aruch', was de 'Gaon van Vilna' voor een strikte en stipte naleving van de tijden volgens de 'Shulchan Aruch' in samenhang met het gebed.

Zo heeft men in Litouwen in de citadellen en de Talmoed academiën, zeer grote aandacht en zorg gelegd op het bidden binnen het Halachisch voorzien tijdstip.



De Bijbelse en Talmoedische mens leefde met de natuur en gebruikte geen horloges of klokken, maar hij richtte zich naar de stand van maan en sterren, de zonsopgang en zonsondergang. Links: zonsondergang, wat eigenlijk Halachisch bijna nacht is (begin van Shabbat). Midden: maan en sterren, aanvang van de nacht en geboorte van een Halachisch nieuwe dag. Rechts: Zonsopgang, begin van een gewone dag (niet-Halachisch dag).

Voorbeeld: Halachisch is er een exact tijdelijke einde voor het Sjema-gebed in Sjachariet en de hele dienst van Sjachariet. Dit houdt verband met de zonsopgang. Voorbeeld: de 'Chazon Ish' heeft bijzondere aandacht gelegd op het lezen van het Sjema met het Halachische tijdstip wanneer de zon begint te schijnen ('Netz')

Zo heeft mijn vader me meermaals verteld dat de 'Chazon Ish' elke dag zeer vroeg het morgengebed begon, om zo het lezen van het Sjema op het tijdstip te leggen wanneer de zon begint te schijnen. ('Netz')

Als klein kind kan ik me herinneren dat ik samen met grootvader Rabbi Chaim Juda Daum (1889-1965) s.z.l., op 'Jom Kippur' het morgengebed om 04.30 uur begon bij de schoonbroer van de 'Chazon Ish', bekend als Rabbi Yaakov Yisrael Kanievsky (1899-1985), genaamd 'De Steipler', naar zijn geboortestad in Oekraïne.

De Torah-dynastie van de Karelitz-familie.



Links: Rabbi Avraham Yeshayahu Karelitz (1879-1954), bekend als 'Chazon Ish'.

Midden: Zijn oudere broer, Rabbi Meir Karelitz (1877-1955).

Rechts: Schoonbroer van 'Chazon Ish', Rabbi Yaakov Israel Kaniesvsky (1899-1985), bekend als de 'Steipler'.



Links: Rabbi Nissim Karelitz (1926-), neef van de 'Chazon Ish' en zoon van Rabbi Meir Karelitz, satzal.

Rechts: Rabbi Chaim Kanievsky (1928-), neef van de 'Chazon Ish' en zoon van Rabbi Yaakov Israel Kanievsky.

- Zelfstandige Charedische scholennetwerken

De toekomst van elk volk ligt in zijn kinderen en jeugd. Religieuze opvoeding groeit niet in een vacuüm. Om kinderen in de religieuze Joodse levensbeschouwing te formeren, moeten zij een religieuze opvoeding krijgen. De belangrijkste leerschool is het ouderlijke huis. Dat alleen is echter niet genoeg, de meeste ouders zijn geen

pedagogen of gediplomeerde leraren. Een kind wordt beïnvloed door de ouders, de omgeving en vooral door de school en de schoolvrienden. Vanzelfsprekend moeten religieuze Torah – getrouwe, opgevoede kinderen een religieus georiënteerde opleiding genieten. De Israëliische staat verlangt, zoals elke moderne Europese en Westelijke staat, van alle kinderen tot de leeftijd van 18 jaar een school- en leerplicht. Aanleiding is dat de statelijke Joodse scholen in Israël, die niet religieus georiënteerd zijn, volledig ontworteld zijn van de Joodse religieuze traditie en zelfs niet het minimum geven om een authentieke joodse religieuze opvoeding mee te geven. Wel leert men in de staatscholen veel over de algemene vakken, dit zeer oppervlakkig een beetje Tenach, Joodse geschiedenis op een minimum niveau en de Hebreeuwse taal. De algemene scholen missen een diepe authentieke opvoeding gebaseerd op Joodse waarden en zijn niet geschikt om religieuze toekomstige mannen en vrouwen af te leveren.

Ook de nationaal religieuze scholen, die een hoger niveau van religiositeit bezitten, missen de Excel van de Joodse vakken zoals de Tenach, Misjnah, Talmoed,... en zijn tevreden met de middelmaat. Bovendien bestaat in deze scholen het probleem dat ze gemengd zijn. Jongens en meisjes samen in een school, is Halachisch niet aanvaardbaar vanaf een bepaalde leeftijd. Spijtig genoeg zijn de meeste afgestudeerden van deze scholen niet religieus. Beide schoolnetwerken zijn beïnvloed door de staat Israël en het niet-religieuze Ministerie van Onderwijs, dat hen subsidieert en bijgevolg ook het programma voordicteert.

'Chazon Ish' heeft in de lange traditie van 'Agoedat Israel', onder de stichting van de 'Hafetz Chaim' (1838-1933) en Jacob Rosenheim (1870 - 1965) voor een onafhankelijk, zelfstandig, religieus, orthodox educatief opleidingsnetwerk gepleit. Voor jongens heeft men een eigen religieus Charedisch schoolnetwerk opgericht onder de naam 'Talmoed Torah Chinoech Atsmaie'. In deze Charedische scholen, wordt de klemtoon op de authentieke religieuze opleiding gelegd, wat inhoudt dat het grootste deel van het lessenrooster besteed wordt aan religieuze vakken zoals Torah met de klassieke commentaren, Misjna en Talmoed op een hoog niveau, waardoor de jongeren voorbereid zijn op de Yeshiva. Daarbij worden nog andere relevante Joodse vakken gedoceerd zoals Joodse geschiedenis vanuit het religieuze perspectief, taalkundige grammatica en van zelfspreken Halacha..

De algemene vakken worden rudimentair geleerd, naar wat de overheid minimum eist. (Basis rekenen, basis taal en basis Enge)

De meeste van de leerlingen leren acht schooljaren zonder secundair onderwijs, maar vervolgen hun studies onmiddellijk in de Yeshivah. Natuurlijk bereikt men met deze leermethode een hoog niveau in Joodse religieuze studies, maar aan de andere kant zijn de afgestudeerden zo goed als kansloos om universitaire of hogere studies te vervolmaken, omdat ze geen secundair onderwijs genoten hebben. Op beroepsvlak begrenst dit de mogelijkheden.



Links: het officiële embleem van de schoolnetwerk, 'Chinuch Atsma', in Israel geleid door de richtlijnen van Agudat Israel.

Rechts: grafplaats van mevrouw Sarah Schenirer (1883-1935) in Krakow, stichteres van het 'Beth Jaacov' scholennetwerk met de hulp en steun van Agudat Israel. Vandaag is Beth Jaacov het grootste netwerk van meisjesscholen die georiënterd zijn naar de richtlijnen van Agudat Israel.

Voor de orthodoxe meisjes heeft men een educatief netwerk gesticht met de naam 'Beth Ja'acov', die tot de pre Shoa traditie teruggaat. Het was Sarah Schenirer (20^{ste} eeuw) uit Krakov, die met de zegen van de 'Hafetz Chaim' en van Rabbi Jacob Rosenheim, de eerste 'Beth Ja'acov school' in Krakov gesticht heeft. Sarah Schenirer was een zeer vrome en geleerde vrouw, doordrongen van het Joodse idee en bezielde van het ideaal dat ook Joodse meisjes een religieuze en algemene opleiding moeten genieten om zich tegen de assimilatie en de profane joodse maatschappij te immuniseren.



Links: Een potret van Sarah Schenirer (1883-1935); stichteres van de Beth Yaacov, een religieus Orthodoxe scholennetwerk voor jonge meisjes en jonge ongehuwde dames.

Rechts: Gedenksteen op het niet in de Shoah verwoestte Beth Yaacov gebouw in Krakow, Polen.

Een ander aspect was dat men ook moest zorgen voor een latere, passende partner voor de Yeshiva - studenten. In deze pre Shoa scholen heeft men een heel hoog niveau van religieuze opleiding bereikt. Deze scholen stonden model voor de 'Chazon Ish' en de 'Agoedat Jisrael'-leiders om deze traditie verder te zetten en uit te breiden naar de jongensscholen.

Het orthodoxe 'Beth Ja'acov' schoolnetwerk is zeer verspreid over de joodse religieuze centra in Israel, maar ook in de diaspora. In tegenstelling tot de religieuze opleiding van jongens, eindigen de meisjes na twaalf schooljaren met een diploma secundair onderwijs. Heel weinig van deze meisjes beginnen aan een universitaire opleiding, wel volgen ze meestal een 'Beth Ja'acov seminarie' waar hun religieuze Joodse studie verder verdiept wordt, dit met het doel te werken in een Joodse school, ongeacht op welk niveau. Kritisch gezien kan men vaststellen dat het religieuze netwerk die de 'Chazon Ish' met andere orthodoxe leiders oprichtte, een volledig onafhankelijk netwerk is. Dit betekent dat het netwerk voor het overgrote deel niet gesubsidieerd wordt. Hierdoor wordt dit soort onderwijs duur en selectief. Een ander kritisch punt is dat de algemene opleiding veel te wensen overlaat en dat de beroepskansen in het alledaagse leven zeer beperkt worden.

- Bijzonder engagement voor het vervullen van landgebonden mitsvot. (sjemita, ...)

Men mag de 'Chazon Ish' als pionier zien op het gebied van het Halachisch onderwijs in samenhang met de landbouwgeboden van Eretz Israel.

Door zijn 2000 jaar exil heeft het Joodse volk de binding met de landbouw, de aarde, verloren. Van een oorspronkelijk boerenvolk dat vast geworteld was met het land Israel en de geboden van de Torah, is ons volk vooral overgegaan naar de handel, de wetenschappen,... Er was nog weinig voeling met de landbouw. Een grote verandering kwam de laatste 150 jaar met het stapsgewijs terugkeren, wel onder zionistische invloed, van vele Joden naar Israël.

De zionistische beweging zag het als een ideaal om de terugkerende Joden naar hun oorspronkelijke heimat, meer te engageren in landbouw, en zo een nieuw type van Joodse mens te creëren, een Joodse mens die terug zijn voeling met de aarde kon herbeleven. Wel heeft de zionistische beweging grote verdiensten op dit gebied verworven door tientallen 'kiboetsiem' en 'Moshavim' (boerengemeenschappen) te stichten. Het land Israel is zo van een woestijn tot een groene oase uitgegroeid.

Onder deze invloed heeft ook op religieuze kant een metamorfose plaatsgevonden. Langzamerhand stichtten nationaal religieuze Joden alsook orthodoxe Joden eigen kolonies die zich wel van de anderen onderscheidden door het praktiseren van de landbouwmitsvot. Er ontstond een groot probleem doordat men deze praktijk de laatste 2000 jaar niet meer toepaste, en hier alleen theoretische kennis van had. Allerlei vragen over het Sjemitajaar, het Sjabbatjaar, 'Teroema' (afzondering voor de priesters), 'Maasè'

(afzondering voor de Levieten), 'Orla' (eerste drie jaar geen genot van de vruchten) enz... rezen ten berge, en waren voor de meeste boeren 'terra incognita'.

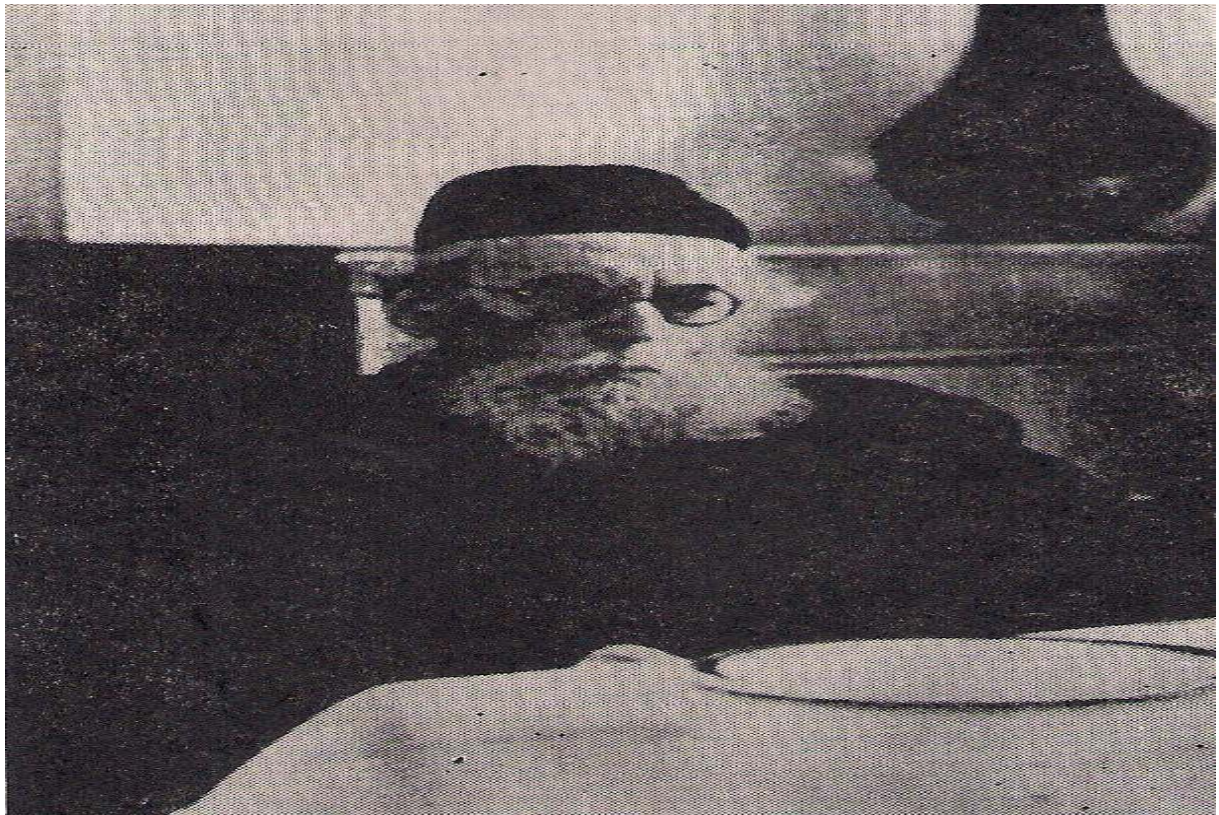


Links: Landschap van 'Emeg Yisrael' (het dal van Israel), wat voor 120 jaar een moerasland was en vandaag een bloeiende groene landschap is, volgens de visioen van de profet Ezechiël. Rechts: Synagoge van kibbutz 'Chafetz Chaim'. Deze religieuze kibbutz is een van de vele religieuze kibbutzim en landbouwdorpjes die volgens de Halacha hun land bebouwen met de richtlijnen van de 'Chazon Ish'.

De eerste grote controverse was rond het Sjemitajaar. Circa 100 jaar geleden stichtten de eerste religieuze boeren de kolonieën, en bij het aanvangen van het Sjemitajaar stond men voor een grote onbekendheid. Men wist niet of men eerst het land braak moest laten liggen, zoals de Torah voorschrijft, dit met de kans op een enorm verlies; of dat men dit zou uitstellen tot later, zodat nu het land verder kon opgebouwd worden. Men wendde zich met dit probleem aan de toenmalige zeer bekende Rabbijn uit Jaffo, Rabbi Abraham Jitschak HaCohen Kook (1865 – 1935), die later de eerste hoofd rabbijn van Israël geworden is. Rabbi Kook baseerde zich op de existentiële bedreiging van de religieuze landbouwpionieren dat als zij alles braak zouden laten, dit desastreus voor hen zou kunnen aflopen. Hij heeft als oplossing voorgesteld dat men tijdens het Sjemitajaar het land wel aan niet-Joodse mensen tijdelijk kon verkopen (verkoop van chameets idee) en zo mochten de boeren Halachisch gezien het land verder bewerken omdat de aarde juridisch behoort aan niet-Joden. Vele van de kiboetsiem hebben deze oplossing aangenomen, maar niet de 'Chazon Ish', of de orthodoxe landbouwkolonieën.

'Chazon Ish' eiste het vervullen van het Sjemitagebod volgens de oorspronkelijke zin van de Torah, zonder compromis. We moeten een hoge standaard tonen, ook in de landbouw en vertrouwen hebben in G'D dat HIJ wel de vrome praktiserende boeren niet in de steek zal laten.

'Chazon Ish' heeft wel een fonds opgericht om deze boeren financieel te steunen. Tot op vandaag kunnen religieuze boeren hiervan financiële ondersteuning krijgen tijdens het Sjemitajaar.



Een foto van 'Chazon Ish' genomen kort voor zijn overlijden.

'Chazon Ish' geldt als de meest beslissende Halachische autoriteit op het gebied van geboden die in samenhang zijn met het Heilig Land. Het was de 'Chazon Ish' die ons concreet aanleiding en instructies gaf hoe men vandaag de mitsvah van 'troema' (heffing voor de Kohen) en 'maasèr' (heffing voor de Leviëten) vervult. In de meeste Sidurim kan gevonden worden hoe de Rabbijnse plicht van afzondering van 'troema' en 'maasèr' volgens de 'Chazon Ish' vandaag, nu er geen Tempel is, moet gebeuren. Vele nieuwe uitgaven van de 'Kitsoer Sjulchan Aruch' hebben een afdeling over deze mitsvot in samenhang met de landbouw van Eretz Israel. Deze afdeling heeft Rabbi Kalman Kahana (1910 - 1991), een enge vertrouweling en volgeling van 'Chazon Ish', stichter van de vrome kiboets 'Hafetz Haim' en voorzitter van de religieuze orthodoxe partij 'Poalè Agudat Israel', samengesteld. Deze partij was een pionier in het stichten van orthodoxe 'Moshavim' en 'Kibutzim'. Deze Moshavim pasten de richtlijnen van de 'Chazon Ish', met betrekking tot de landbouwmitsvot, toe. Ook de nationaal religieuze 'Kibbutzim' en 'Mosjavim', alsook het hoofdrabbinat van Israël - afdeling landbouwbelangen, accepteerden de vele richtlijnen van de 'Chazon Ish' op het gebied van de Halachische landbouwgeboden. Algemeen werd de leer van de 'Chazon Ish' op dit specifieke domein overal aanvaard.



Het graf van 'Chazon Ish' in Bnei Brak, Zichron Meir.

Opvallend is de eenvoudigheid van het grafsteen en vooral dat geen 'Ohel' (mausoleum) over het graf staat. Dit in tegenstelling tot de Chassidische beweging waar elke onbekende Rebbe op zijn graf een prachtige mausoleum staat. Zeker zal de woorden van Micha 6:8 : 'Er is jouw, mens, gezegd wat goed is, en weet wat de Eeuwige van je wil... Bescheidenheid en nederig de weg van je God te gaan'. Een ware les voor ons allen om bescheiden te leven, maar ook te sterven.

Epiloog

'Chazon Ish' leefde in de 20^{ste} eeuw. Van deze eeuw, gekenmerkt door twee wereldoorlogen, beleefde hij de eerste wereldoorlog als jonge man in Europa. Als vijfendertiger maakte hij de dramatiek van de Joden in Oost-Europa mee. Honger, massaverdrijving, de ontworteling en uitroeiing en nog vele andere ellende kruisten zijn pad. Deze aardverschuiving van de Joodse waarden was waarschijnlijk ook een van de motieven om Europa voorgoed vaarwel te zeggen en zijn liefde voor Eretz Israel tot uiting te brengen. Als zestiger heeft hij uit het verre Eretz Israel de vernietiging van het Europese Jodendom, die 2000 jaar in Europa groeide en bloeide, nu op de brutaalste en bestiale manier tot zijn dieptepunt zien komen. Het is voor ons niet mogelijk de impact van deze grootste catastrofe voor het joodse volk op 'Chazon Ish' te beschrijven. 'Chazon Ish' was een gelovige en sterke man, die vooral in deze trieste en wanhopige gebeurtenissen de boodschap zag om in Eretz Israel een nieuwe haven voor het religieuze Jodendom te stichten. Mede dankzij zijn engagement op alle gebieden van de religieuze beleving, is Eretz Israel vandaag het belangrijkste religieuze centrum van het joodse volk geworden.

Wat is de boodschap van 'Chazon Ish' aan ons vandaag?

We leven in het jaar 2009. We zijn verwend met alle technische en vernuftige gadgets en ontwikkelingen, maar eigenlijk zijn we spiritueel heel arm. De meeste van ons zijn eenzaam en alleen. De wereld rondom ons is steriel, vol met geweld en zelfs de materiële wereld, die voor

velen de afgod is van geld en mamon, is door de economische crisis aangetast.

'Chazon Ish' leefde in de meest eenvoudige omstandigheden. Hij hechte geen waarde aan luxe, zijn liefde was de Torah en het praktiseren ervan. De Torah gaf hem zin aan het leven, inspiratie, warmte, humanisme, menselijkheid en de morele kracht om het schip van het religieuze Jodendom tot een veilige haven te brengen. Niemand kan vandaag het niveau van grote geleerdheid in samenhang met de enorme religiositeit van 'Chazon Ish' bereiken, maar in de liefde voor de Torah, de morele waarden, en een pionier zijn op het gebied van Torah en Miotsvot is 'Chazon Ish' een model voor ons allen.

זכר צדיק לברכה

'Moge het aandenken aan de rechtvaardige tot zegen dienen'





Jom Ha'atsma'out 5769
April 2009
Prof. Rabbijn Ahron Daum B.A. M.S.
Herzien en gecorrigeerd door :
17 Tammuz 5773 – 25 Juni 2013

Nederlandse bewerking

Petra Vanhamme
Matityahu Akiva Strijker